

TALLINNA POLÜTEHNİK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 29 (1071)

Reede, 22. oktoober 1982

XXXIV aastakäik

ARUANDED JA VALIMISED AMETIÜHINGUS

Teenistujate ametiühinguorganisatsiooni aruande-valimiskonverentsil esitas aruande ametiühingu büroo esimees Jüri Grigorjev. Organisatsiooni tegevus oli suunatud XI viisaastaku ülesannete ja sotsialistlike kohustuste täitmisele. Juhinduti NLKP Keskkomitee maipleenumi otsustest ning toitlusprogrammist tulenevaist ülesannetest. Valmistatakse NSV Liidu moodustamise 60. aastapäeva tähistamiseks.

Instituudi tööliste ja teenistujate sotsialistlike kohustused 1981. aastaks täideti, edukalt läheb 1982. aasta kohustuste täitmine. Töölised ja teenistujad õppisid mitmesugustes poliit-haridusgruppides, kesk-, keskeri- ja kõrgkoolides. Töötajad kasutasid 11 sanatooriumi-, 15 puhkekodu-, 1 turismituusiku võimalust. Klooga spordibaasis puhkas 4 last ja 2 täiskasvanut. Korteriolusid parandati 4 perekonnal.

Osutati tähelepanu töödistsipliinile. Osakondades ja allasutustes tuleb ette tööaja sihitut

kasutamist, tööle hilinemisi. Osa rühmaorganisatsioonid ei kogu liikmemakse õigel ajal ega anna neid laekurile tähtaegselt. Ametiühingurühmades pole initsiatiivikat aktiivi. Reas allasutustes ei võeta osa spordi-üritustest ega täideta VTK norme. Töökaitsekokkulepetes ette nähtud töödest kõik pole lõpetatud. Üldkasutatavates ruumides jätab soovida kord.

Teenistujate ametiühinguorganisatsiooni aruande-valimiskonverents otsustas:

* tunnustada teenistujate ametiühingubüroo töö aruandeperioodil rahuldavaks;

* töötajatel jätkata instituudi XI viisaastaku ülesannete ja sotsialistlike kohustuste täitmist juhindudes NLKP Keskkomitee maipleenumi otsustest ning toitlusprogrammi ülesannetest. Tähistada vääriiselt NSV Liidu moodustamise 60. aastapäeva.

Teenistujate ametiühingubüroo esimeheks valiti Marek Anne Laane, tema asetäitjaks Jüri Grigorjev, laekuriks taas Asta Vau.

TEADUSTE AKADEEMIA JA TPI KOOSTÖÖ

Saksa FV-s ilmus eraldi väljaandena Eesti NSV TA Ajaloo Instituudi endise teadusdirektori dr. Raimo PULLATI ja TPI statistika kateedri juhataja prof. Uno MERESTE ühistööna valminud uurimus Tallinna linnarahvastikust 18. sajandil (saksa keeles). Raamatu andis välja Kölni Ülikooli juures toimiv Sotsiaal- ja Majandusajaloo Instituut. See ilmus 34. vihkuna 1969. aastal alustatud sarjas, milles kõrvuti saksa autoritega on avaldatud eeskätt metodoloogilises mõttes silmapaistvaid lühimonograafiaid ka teiste riikide teadlastelt. R. Pullat ja U. Mereste on esimesed nõukogude autorid, kelle töö on selles sarjas avaldatud.

Uurimuses on kasutatud ära kõik säilinud kirjalikud allikad — kirikuraamatud — Tallinna elanike arvu, sündimuse, suremuse ja loomuliku iibe kohta aastail 1700—1800. Et aga arhiivandmestik kujunes põhjalikele ja vaevanduvatele uuringutele vaatamata väga lünklikuks, loodi TPI statistika kateedris spetsiaalne ajalooliste aegriidide rõhitaastamise meetod, lühendatult ART-meetod. Sellega õnnestus saada täielikud aegriidid kõigi rahvaarvu mõjutavate nähtuste kulgemise kohta kogu saja-aastase perioodi

di jooksul, millesse langes palju tähtsaid sündmusi nii Tallinna, Eesti kui kogu Ida-Euroopa hilisema ajaloo seisukohalt vaadatuna.

ART-meetodit võib võrrelda põhimõtteliselt tööviisidega, mille abil arheoloogid ja antropoloogid taastavad harvade potikildude või koljutiikkide alusel terviklikke objekte sellistena, nagu need tõenäoliselt võisid kunagi olemas olla. ART-meetodi abil leitakse kõigi aastate kohta, mille andmed pole säilinud, vastavad hüpoteetilised näitajad ning nende hüpoteetilise iseloomustab see, et kuigi näiteks loomulikust iibest olid kirjalikud andmed säilinud ainult vähem kui poolte aastate kohta sajast, osutus kogu iibeandmete rida võimalikuks taastada nii, et selle keskmine hüpoteetilisus on ainult 12,5%. Sündimusandmete rekonstrueeritud rea hüpoteetilisus on 11 ja suremusandmete rea oma 15,8%.

Rahvastiku- ja majandusajaloo esineb sageli juhtumeid, kus tuleb tugineda lünklikele andmeridadele. See tagab ART-meetodile suhteliselt avaraid rakendamiseelusi ning seletab ühtlasi ka välismaa teadusmetodoloogide huvi selle vastu.

HELVI JÜRVIK

EÜE-s karistati Aleksander Lammast MA-32 valju suulise noomitusega.

Põhiliselt oli tegu EÜE kuiva seaduse rikkumisega.

Tervikuna on info korrarikumiste kohta EÜE-s puudulik. Selle põhjal on kõrgkoolis raske saada täit pilti süüdlase tegelikust käitumisest ja määrata talle objektiivset karistust. Maleva keskstaap peaks edaspidi pöörama enam tähelepanu sellise info jõudmisele kõrgkooli ning seda laadi andmete täpsusele.

Komsomolikomitee pressisektori juhataja
ANNELI KUUS

KOMSOMOLIKOMITEES

10. oktoobril

* Ebaväärika käitumise eest EÜE-s said noomituse arvestuskaardile kandmisega Karli Sassi LS-31 ja Uno Valgre MM-71.
* Valju noomitusega koos arvestuskaardile kandmisega ebaväärika käitumise eest EÜE-s karistati Lauri Varandit LR-91 ja Oleg Larinit MA-32.
* Ebaväärika käitumise eest

JÕUKOHANE PANUS KODUMAA KAITSEVÕIME TUGEVDAMISSE

Tsiviilkaitse 50. aastapäeva tähistati instituudis piduliku koosolekuga. Maitsekalt kujundatud stend loosungiga «Kindel kaitse nõukogude rahva rahu-aegsele tööle» viitas sellele riiklikult tähtsale tööle, kus instituudi rahvas agaralt kaasa lööb.

Parteikomitee sekretär Aadu Talts pöördus koosolijate poole tervitussõnadega. On ju tsiviilkaitse aktivistid instituudis teinud möödunud aastatel tõhusat riigikaitsealast tööd. Juubelpäeva tähtsusest ja tsiviilkaitse arengust kõneles tsiviilkaitse kateedri juhataja Gennadi Portnov.

Järgnes eesrindlaste austamine. Ministri käskkirjas, mille lugus ette instituudi tsiviilkaitse staabi ülem Harry Lessel, avaldati tänu ning premeeriti neid, kelle töövili on toonud meile üldise tunnustuse. Tänuavaldused toodi ära samuti rektori käskkirjas.

Palju aitas kaasa hoogne tsiviilkaitsealane sotsialistlik võistlus. Esitades kokkuvõtet sotsialistliku võistluse tulemustest teaduskondade vahel, andis a/u komitee esimees Tiit Allik kätte diplomid ja rändauhindad

sotsialistliku võistluse võitjatele: automaatikateaduskonnale kompleksõppustel saavutatud tulemuste eest tsiviilkaitse formeeringute ülevaatusel ning rännaku organiseerimisel (võitis osa 93% formeeringu koosseisust); ehitusteaduskonna ehitusmehaanika kateedri miinimumprogrammi õppegrupile, kus võeti õppustest osa 93,8% -liselt ja normatiivide täitmise keskmine hinne oli väga hea; energetikateaduskonnale, kelle tsiviilkaitseuruk tunnustati ülevaatus parimaks.

Tsiviilkaitse eesrindlaste hulgas oli samuti arvukalt kommunistlike noori. Paljud said ELKNÜ Oktoobri Rajooni Komitee aukirjad. Need andis samas üle instituudi komsomolikomitee sekretäri asetäitja Eduard Saul. Aukirjad said Antonina Ziskaravili, Tiit Jurtom, Robert Kiseljus, Valeri Vostrikov ja Sergei Polonski.

Kõik seni tehtu näitas, et instituudis on kujunenud oma ülesannete kõrgusel seisev tsiviilkaitse organisatsioon, tõsiselt tähelepanu on pööratud tsiviilkaitsealasele väljaõppele.

ANDREI UGAND

EÜE läinud, hallad väljas

TÄNA, 22. oktoobril lõpetab Eesti Üliõpilaste Ehitusmalev pidulikult oma 19. suve. Tööd on tehtud, rõõmud-mured nähtud, arvud kokku võetud. EÜE astub juubelimaigulisse 20. aastasse.

Pildil EÜE-82 Eisma rühma liikmed pisut ebaüeliku töö hoos, kirkadega raudteel. Mäletatavasti jäi nende lepingupartner tsemenditehas «Punane Kunda» tudengitega nii rahule, et kõrgkoolidesse saadeti nimelised tänukirjad. Eisma rühma juhtis komandöriina TRÜ arstiteaduskonna 5. kursuse üliõpilane Andor Gornischeff.

SVEN ARBETI ja ALAR MÄE foto.

POLIITOPPUS

20. oktoobril toimus instituudi töötajate poliitõppus. Dotsent Mati Graf pidas loengu teemal «Vabade riikide murdumatu liit».

POLIITINFORMAATORITELE!

Reedel, 15. oktoobril oli ÜET raames õpperühmade poliitinformaatorite õppus. ENSV ühingu «Teadus» osakonnajuhataja Lembit Vahesaar kõneles aktuaalsetest välispoliitilistest probleemidest.

POLIITIKLUBI AVAÜRITUS

13. oktoobril pidas oma selle õppeaasta esimese ürituse rahvusvaheliste suhete klubi. Küsimuste-vastuste õhtul vastasid teadusliku kommunismi kateedri dotsendi kt. Herbert Vainu ja poliitökonoomia kateedri juhataja dots. Rein Otsapp klubi liikmete küsimustele.

KOMSOMOLIELUS

on 21.-27. oktoobri aruandusvalimis periood. Möödunud nädalavahetusel aga, 15.-17. oktoobri, sai Klooga spordibaasis teoks I kursuse komsorgide seminarlaager. «Vanad» aktivistid tutvustasid noortele kolleegidele instituudi elu ja olu, oma tööst käisid rääkimas ametiühingu- ja parteikomitee esindajad. Klubi töötajad tutvustasid vaba aja veetmise võimalusi, Üliõpilasklubi direktor Olavi Pihlamägi vahendas oma Prantsusmaamuljeid.

DISAINIALASEID FILME

näidati aulas 18. oktoobril.

ROCKIKLUBI

on pidanud juba kaks õhtut. 11. oktoobril oli avauritus, kus kõneldi lähimatest plaanidest, viidi läbi viktorin. 18. oktoobril kuulati muusikat. Huvilisi on praegu palju.

RAAMATUKLUBI

korraldusel oli 19. oktoobril Glehni lossis Karl Ristikivi (1912—77) luule õhtu. Esinesid Oskar Kruus, Tõnu Tepandi, Mall Sillandi.

PRESSIKLUBI

külastas TPI vilistlasi, KO, TP ja MT erialade lõpetanud Põltsamaa Põllumajanduskombinaadis. Täidetü rubriiki «Algus TPI-st».

«PIKOS» ja «EVAS»

«Pikos» oli kolmapäeval, 20. oktoobril temaatiline õhtu NSV Liit — 60 sarjas. Seekord tutvuti Valgevenega. «Evas» oli 15. oktoobril külalisklubi Valdo Randpere. Järgnes disko, mille tegi Andres Jõesaar.

SPORTIMA!

Kes soovivad tegelda raskejõustikuga? Treeningud on teisipäeviti, neljapäeviti ja laupäeviti kella 18—19.30 I ühiselamu treeningusaalis.

AKADEEMIK SERGEI KOROLJOVI MÄLESTUS- NIIR SULGPALLIS

On teada, et maailma esimese piloteeritava kosmoselaeva konstruktor S. Koroljov mängis edukalt sulgpalli. TPI spordihoones toimub tema mälestusturniir 13. korda. Senised võitjad on Kilevi PI 4 korda, Gorki PI 4 korda, Kaunase PI 2 korda ja Harkovi ning Riia PI-d kumbki üks kord. Kas ehk võidab seekord TPI?

Tulge spordihoonesse täna, reedel, 22. oktoobril: kell 19.00 on avamine, järgnevad võistlused. Osalevad uued võistkonnad — Saraatovist ja Vinnitsast, aga ka Riast, Kaunast, Harkovist, ja muidugi meie parimad.

Finaalid laupäeval 23. oktoobril kella 11-st.

TPI sulgpallisektsioon

ALPINISMILUVILISED!

Tallinna alpiklubi (Narva mnt. 26) võtab vastu uusi liikmeid kolmapäeviti kell 18.00. Tule ja võta sõber kaasa!

Kümneks päevaks Siberisse? Aga palun! Meie akadeemilise meeskoori kvartett, «Kuljuse» kaks tantsupaari, duo Regina ja Paul Oja. Tegevuspiirkond Surgut, Pim ja Kagalõm, eesmärk pakkuda vaheldust sealsetele meiekandidist pärit ehitajatele.

● SURGUT JA PIM ●

Vähemalt Surgut on kuulnud nimi. Asub ta meilt aga sama kaugel kui näiteks Madriid või Beirut. Või hoopis Island, Gröönimaa või Niiluse suue. Kaugel. Lihtsustatult: meie kodumaa plaanilisel raskuskeskmele Obi jõe kaldal Siberis.

Sõitsime TU-134A-ga, mis on «Aeroflotilt» renditud meie ehitajate sinnatoimetamiseks ja tagasivedamiseks pärast kuu pikkust töötamist või sama pikka puhkust kodus.

Tallinna Lennujaamas mees-tesumma silmitsedes torakas koha silma, et tegemist on valitud seltskonnaga: rahulikud, tugevad, oma võimetele kindlad. Kuna palk on parematel 1000 rubla ümber kuus ja elutingimused head, saab mehi ka valida. Disipliinerivaks taustaks on ka need kolm ja poolsada meest, kes ootavad järke sinna tööle pääsemiseks.

Iga liiduvabariik peab end selles asustamata paigas varustama kõige, alates elamiseks ja lõpetades töökas vajalikkuga. Kauge ja raske! Kui näiteks 1980. a. oktoobris meie teedehitajate esimene salk Pimi jõe kaldale kodu looma saabus, siis kulus viimase 17 km läbimiseks 3 ööpäeva. Soo. Kui lennukilt alla vaadata, tuleb hirm peale... Kujutage ette nii umbes Lääne-Euroopa suurust panni, kus praetakse pannkooke. Pliinide vaheline ala on maa, koogid — soojärved. Ja seegi MAA ainult tinglikult. Ka järvede vahele jääb soo õige nigelate männijärsidena. Kus maapind veidi kõrgem, seal kasvab samblasel liivikul veidi suurem mänd ja kus veel veidi kõrgem — kask. Ohust on see vee

Nõukogudemaa 60. juubeli tähistamiseks saavad omapoolset initsiatiivi üles näidata kõik meie üliõpilaste teaduskondade komsomolibüroode eestvedamisel. Sel semestril korraldavad kõik teaduskonnad Glehni lossis neljapäeviti liiduvabariikide õhtuid.

Esimesena astus ette majandusteadeuskond septembrikuu viimasel päeval. Tutvustati, räägiti ja isegi näidati Usbeki NSV-d. Üheks õhtuks mõeldud programmist kasvas välja terve Usbeki nädal. Nimelt saabusid külalised Taškendi Polütehnilisest Instituudist juba teisipäeval: kaks usbeki rahvamuusikakollektiivi, 8-liikmeline nais- ja 4-liikmeline meesansambel. Nad esitasid ilmekaid rahvuslikke laule, tantse ja pillilugusid.

Enamik usbeki tudengitest oli Tallinnas esimest korda. Osaleti traditsioonilisel marsruudil: tutvumine TPI-ga, linnaekskursioon, õhtu filmiklubi. Loomulikult käidi Tallinna uhkuses — olümpia purjesportides ja Kadriorus, ei jäänud proovimata ka saunamõnu.

Majandusteadeuskonna Usbeki õhtu nägi lühidalt välja nii. Pärast dekaani dots. Juhana Toomaspoja avasõna oli järg külaliste käes. Igale numbrile järgnes soe aplaus. Kui kava oli haripunkti, võis publikut

Igal aastal on tublimatel tipikatel võimalus sõita praktikale Tšehhoslovakkiasse, SDV-sse, Ungarisse ja mujale, kust vahetuse korras saavad tudengid Eestisse. Seega on meil külalisi rohkesti, nende heaks vastuvõtmiseks kulub omajagu vana. Probleme on palju ning mitmekesised — töö ja elamine, vaba aeg. Tõdemured on küll põhiliselt vastuvõtivate kateedrite hooldeks, kuid saabunutel tuleb aidata ka kohanedu, tut-

hulk lausa käsitamatu. Mõnda neid järvedevahelisi kitsakesi ribasid aetaksegi teed, rajatakse naftatorustikke, puurtorne ja elektriliine. Jõgede kaldad on veidi kõrgemad ja kuiva maad rohkem, läbi liigatu loendamatu kunagiste vähem või rohkem kinnikasvanud jõekäärudega. Ob ise kujutab endast samuti palju harudega jõgikonda. Ja kõik see veerohkus asub imepeenel liival. Nii peenel, et betooniks ei kõlba. Niisiis — kus kõrgem, liiv sambala ja mändidega, kus madalam, soo ja järvedega. Absoluutne kõrgus Pimis näiteks 42 m üle merepinna!

Liivast lükatakse kokku teetamm ja liiva sisse kaevatakse naftatorustik. Tee pealmine 20 cm kiht segatakse Eestist toodud paekivituha ja kaetakse sama päritoluga 2×6 m suuruste ja 4,2-tonniste raudbetoonplaatidega. Tekivad 4 ja 6 m laiused korralikud teed. Aastaports 30 kilomeetrit, kokku 12 miljonit rubla.

● ELUTINGIMUSED? ●

Mingi instituut andis Pimi asula (praegu 8000 elanikku; 1985 — 25 000) maapinna kõrguseks: olemasolev + 2 meetrit, et jõgi kõige hullemal juhul üle ei ujutaks (või et projekteerijale ei saaks keegi kallale tulla, kui tõesti kuigivõrd ujutab).

Kõik muud kuulasid käsku, lükkasid puud buldooseriگا pikali ja pumpasid 3 km kaugusest järvest torustiku kaudu liivapulbi asulale alla. Pluss kaks meetrit! Meie asula tõsteti meetritele vaiadele, jäeti puud kenasti ja hoolega alles, rajati plaatidest kõnniteed (liiv!), veeti soe ning külm vesi ja keskküte iga majani, haljastati paljandunud liiv uuesti ära. Nüüd näeb see kilpmajadega jõekallas kena välja. Juhataja sai 2 «võgovor»-i (vahest ka igaks juhuks) ja teised kutsuvad meie omi intelligentideks. Meie asulas on veel saun, kauplus, sööklaklubi, raamatukogu ja kontor, suvel kuumaga jõe kaldal korralik plaaz. Kui seda kõike

vaadates näha, kuidas eksootilised rütmid olid pannud paljude vaatajate kehad muusika rütmis liikuma. Neljapäev lõpetas mõnusa jalakeerutuse, milleks tegi muusikat ansambel «Randevo».

Reedel olid külalised kutsu-

● See ALAR MÄE TE-51 tehtud foto pärineb 30. septembri õhtult Glehni lossist. Esinevad usbeki tudengid — naisansambel ja noormeeste rahvapilliorkester.

KODUST KAUGELE

võrrelda vagunelamutega liiva-kõrbes, siis muidugi...

Tööd tehakse 10 tundi päevas. Kui talvel elavhõbedasamm langeb —43°C-ni, on külmapiiha. Mõõdunud talvel oli isegi —53°C.

● NAFTA ●

Defitsiitne ollus. Ümmarguste arvude keeles annab Tjumeni poole NSVL naftatoodangust. Kuna kõik tööd käivad peaaegu üheaegselt (luure, puurimine, tootmine, väljavedu, teede- ja asulate rajamine), siis kannavad paljud tööd kiirustamise ja ka raiskamise märke. Näiteks: iga tonn naftat toob endaga kaasa ka ca 6 m³ gaasi ja seda pole esialgu kuhugi panna. Põlema! Nii leegitsevad paljudes kohtades hiigeltõrvikud (maa seest väljub 110 atmosfäärise rõhu all) maksusega ca 1 miljonit rubla aastas. Lohutuseks öeldi, et umbes pooled «tõrvikud» on juba tarbimise tõttu kustutatud. Et nafta oma puurimise ja transpordi jaoks vajab väga palju igasuguseid torusid, siis jagub neid ka telefoni-, elektri-, valgustuse- ja muude postide tarvis. Kagalõmi asulas olid

KODUMAA SÜNNIPÄEV MAJANDUSTEADUSKONNAS

kanalisatsioonikaevud ka erisulamist torudest, mille iga meeter maksab puhtas kullas 300 rubla. Mida palju on, sellest ehitatakse, mis sest, et seesama kanalisatsioonikaevu toru kannatab üle 100 atm survet (Ø 1200) ja tema kohaletoomine pööraste kauguste tagant muudab ta hinna veelgi kõrgemaks. Puitu vedeleb kõikjal, on ju keskküte ja kõõgis elektripliit. Kohalikud satiirikud ütlesid, et peale nafta (ca 2 km sügavusel) on siin ka pindmises teedeäärse liivas ja soos leida ehitusmaterjali (tsement, tellised, puit ja igas mõõdus torud). Protsentides ei moodusta see kadu vast nii suurt hulka, jätab aga pillamise mulje.

Et naftatorustik on napilt maa sees ja väga hajutatud, siis ei ole haruldased ka torustiku avariid. Siis leegitsevad soo ja järved laialt.

Enamus naftast jookseb muidugi mõõda torustikke korralikult ja paneb liiduvabariikide jooksma pooled maa jõuankritest.

Naftat leidub siin väga paljudes värvitsoonides ja koostistes. Kohalikud mehed väitsid, et on olemas puurauk, kustkaudu jookseb maapinnale ligilähedalt 95 oktaanarvuga bensiin! Looduse kapriis...

● PÖLISELANIKUD ●

Meil õnnestus näha ka mõnd hanti. Enamasti olid nad tekkastest töömehed või pidulised. Ainult üks elab Pimi asula servas esisade kombel oma ristnurgaga madalas majas; oma väheste tarberistadega, aida, kalapüügitarvete, kolme koera ja... suure hulga tühjade pudelitega (taara vastuvõtt puudub). Aiatagune lausa särab. Liiga suur on ikka tsivilisatsiooni hõlpmõnude kiusatus loodusega vahetus kontaktis elavate hõimule. Kokku on seda meie sugulasrahvast veel alles 20 tuhande ringis, ja see nii raskesti toodetav nafta teeb nende elu ka raskeks. Naftaga koos kohaletulnud inimeste eest pa-

gevad handid, et säilitada jahija kalapüügipiirkondi.

Elavad handid hõimkondade kaupa Obi harujõgede ja -jõe-keste ääres, lävides põhiliselt «Oma» jõe rahvaga. Kui ühe jõeäärse hõimu noormees tahtis naida teise jõe äärest neidu ja asus neiu isaga läbirääkimistesse (raske asi — erinevad keelemurded), siis näuti kõige muu hulgas ka luigenahkset kasukat. Pulm olla siiski teoks saanud!

Igal perel on mitu elamut — üks ühel jõeääril, teine teisel. Igal perel on puha puu (tavalliselt kask), mille juures peetakse ka iga-aastane pödrapüha, pödrade poegimise ajal. Surnule ehitatakse hauale väike elamu majatarvetega, temaga käiakse aeg-ajalt juttu puhumas ja uudiseid rääkimas.

● KAGALÕM ●

Seni põhiliselt majaehitajate asula. Kerkivad 5- ja 9-korruselised elamud. Baltikumi iga liiduvabariik on ehitanud endale erilisel põhiasulal. Meil Pärnu KEK-i kilpmajad, kõrval Läti silikaadist elamud ja edasi Leedu paneelmajad. Ehitatavad suurpaneelilamud tulevad väikeste erinevustega. Väikestega. Eemalt on see naftatootjatele mõeldud tulevane linn üpris sarnane Mustamäega, jäädes maha veel ainult heakorrasustelt. Liiv. Majades on 2—4-toalised korterid, kõik mugavused, ainult aknad on kahekordsed. Kogu materjal tuuakse kohale muidugi mõõda raudteed, ehitajate koduvabariigist, välja arvatud need kanalisatsioonikaevud.

● LÕPETUSEKS ●

Andsime oma 4 kontserti heasoovlikule publikule, püüdes elurõõmsama repertuaariga juhtida ehitajate mõtled eemale koduigatsusele. Korjasime pohl (kui head!) ja jõhvikaid (soo!). Oma TPI jaoks tõime kaasa ühe seeditõbe, et veidi rikkuda seda resolutsust tuntud laulus «... ei seedit, ei palmid ei kasva me maal...»

Meeskvarteti liige TOIVO OJAVESKI

tud esinema V. Klementi nimelisse õmblusvabrikusse.

Soovin, et teistegi teaduskondade rahvas näitaks üles head algatust ja tulevased õhtud oleksid omapärsed. Majandusteadeuskonna järgmine õhtu on 25. novembril, teemaks-sisuks Armeenia.

Aitäh garaazi juhatajale Enn Jüristole, kes meile vastu tuli ja külalistele ekskursioonide läbiviimiseks bussi andis.

Majandusteadeuskonna komsomolibüroo kultuur-massilise töö sektori juhataja MATI TÄNAV TL-51

UUTELE GIIDIDELE

niume ja Kiievi kõrgkoolide vahendusel (29 gruppi) ja TPI vahendusel 127-le üliõpilasele (12 gruppi).

Ekspursioonirajad viisid peale Tallinna ka Riiga, Pärnusse,

Tartusse, Viljandisse, Kohtla-Järvele, Narva-Jõesuusse, Sakku, Kirovi-nim. kalurikolhoosi. Eriti tublid giidid olid Tiia Klaus ja Jüri Kappo.

Kõik pole ühtviisi andekad ega giidiks sündinud. Kogemusi saadakse talvel teoreetilistes teadmistes ja näidisekursioonides. Traditsiooniks on saanud lõpetada giidisuvi tutvumis-õppepraktikaga — sel aastal ÜAS «Inturisti» Alma-Ata osakonnas. Igal giidil oli võimalus olla ise turisti rollis ja kogeda,

mida tähendab hea ekskursioonijuhth.

NB!

Ühiskondlike erialade teaduskond, ELKNU TPI Komitee, ÜAS «Inturisti» ja TPI tootmispraktika osakond korraldavad giidide kursuse üliõpilastele ja teenistujatele. Soovitame osaleda II, III ja IV kursuse üliõpilastele. Info ja registreerimine kuni 10. novembrini IV-101, tootmispraktika osakond.

DIANA REIMAN

MEIE VÖISTKONNAD

ENSV XI SUVE- SPARTAKIAADIL

Vastavalt võistlusjuhendile võistles ENSV XI suvespartakiaadil 27 võistkonda: 6 vabariikliku alluvusega linna, 15 rajooni, 4 kõrgkooli, Tallinna I ja Tallinna II võistkond. Mõõtu võeti 27 spordialal — kui aga sportmängudes mees- ja naiskonnad lahku lugeda, siis isegi 30-l alal.

Kogu see võistluste karussell keerles üliõpilastele raskel arvestuste, eksamite ja praktikumide ajal. Võistluste sarja avasid 3. mail maletajad, lõpetasid 15. augustil kergejõustiklased. Siiski olid üliõpilased vapralt kaitsmas oma kõrgkooli au, loobuti äärmiselt vähe. Oli isegi tunda rektoraadi ja dekaanide mõistvat suhtumist spartakiaadiüritustesse. Kahjuks pidi haiguse tõttu kõrvalle jääma meie instituudi praegu parim ujuja Heiki Lomp, mistõttu läks kaduma 50—60 hädavajalikku punkti.

Esmakordselt saavutasime

kaks alavõitu. Sellega tulid toime meie meeskorpallurid (treener dots. J. Dudkin) ja meesvõrkpallurid (treener L. Raudsepp). Tubli oli malevõistkonna II koht.

Individuaalselt saime kolm kuldmedalit: (T. Vinter LI-31 laskmine, V. Vooremaa TE-31 purjetamine ja A. Treier TP-51 vabamaadlus.) Hõbemedaleid võitsime 6, pronksmedaleid 4. Seega tunduvalt rohkem kui varasematel spartakiaadidel, kuid kahjuks taandume iga spartakiaadiga kolme koha võrra. ENSV IX selle juhendi järgi toimunud spartakiaadil olime 6. kohal, X spartakiaadil 9. ja nüüd 12.

Võitja võistkonna ning kõrgkoolide lõplikud kohad ja punktid ENSV XI suvespartakiaadil:

I Tallinna I 4549,55 punkti.
II TRÜ 2907,69. 6. TPedi 1212,46.
12. TPI 771. 13. EPA 554 punkti.

Napilt (28,66 punkti) jääme maha 10. kohast (10. Narva 799, 66 p.). IX spartakiaadil võistles Tallinn ühe, nüüd kolme võistkonnaga. Võistlused olid meile sobimatul ajal, kuid võrreldes tulemusi teiste kõrgkoolidega, tuleb tunnustada, et olime nõrgad kõige suuremal punktil alal — kergejõustikus. Sellele oleme pühendanud vähe tähelepanu.

Kõrgkoolide poolt kergejõustikus saadud punktid ja protsent kõrgkooli üldisest punktisummas (esimesena üldine punkti-

de summa, seejärel kergejõustikus saavutatud punktid):

TRÜ 2907,69 punkti, 1081 punkti, 37,2%; TPedi 1212,46, 580 p., 47,9%; TPI 771, 189, 24,5%; EPA 554, 333, 60,1%.

Esinenud kergejõustiklasi süstitada ei saa. Tubli kollektiiv, kes esines vastavalt oma võimele. Aga edaspidi tuleb teha tublisti agitatsiooni uute kergejõustiklaste kaasamisel, leida võimalusi uute kergejõustikurühmade avamiseks ning nendele treeningutingimuste loomiseks.

Hästi esinesid meie sportmängude võistkonnad — saavutasime 246 punkti.

Punktid punktideks, kuid palju on olnud TPI-sse sisseastujaist. Spartakiaadist osavõtu nõuded on küllalt ranged, põhiliselt I spordijärk. Teatud osa etendab meie ainealine baas, treenerite kaader.

Eesti NSV spartakiaadid on meile suurim võistlus. Peame hästi esinema, välja panema oma parimad. Kuid samas ei tohi unustada, et tehnikatundega tahab harrastada emotsionaalseid mängu, oma nabi vaba aja ära kasutada temale armsal spordialal, olgu see spartakiaadiala või mitte. Eelkõige aga peame püüdma kasvatada tulevastes tootmisjuhtides armastust kehakultuuri ja spordi vastu.

Spartakiaadi juhend nõuab, et võistkondadel oleks ühtne esindus- ja võistlusdress. Siin oleme juba aastaid vaeslapse

osas. Seegi kord polnud meil võimalik spartakiaadi avamisel esineda 20-s ühtlases esindusdressis. Paljudel aladel puudub ka ajakohane võistlusdress tähtedega «TPI».

Kurb oli ka see, et spartakiaadi eelõppekogunemise ajal pidime võistlejaid toitlustama linna sööklates, sest TPI sööklates sportlaste talongid ei kehti. Kuid kui loengud on Koplis, Kalinini tänavas või Filtri teel, pole kuidagi võimalik käia linnas kaks korda päevas sooja toitu söömas!

Meie võistkondade tulemused ENSV XI suvespartakiaadil. Korvpall (mehed) I 68 punkti. Võrkpall (mehed) I 68 p. Male II 28 p. Moodne viievõistlus 4. 7 p. Vabamaadlus 4.—5. 39 p. Orienteerumine 5. 62 p. Korvpall (naised) 6. 28 p. Lauatennis 6. 28 p. Vehklemine 6. 18 p. Sõudmine 6. 13 p. Tennis 6. 2 p. Purjetamine 7. 17 p. Vibusport 7. 16 p. Jalgpall 7.—8. 22 p. Jahlaskmine 8. 13 p. Ujumine 9. 64 p. Väravpall (mehed) 9. 16 p. Võrkpall (naised) 9. 16 p. Klassikaline maadlus 10. 37 p. Kergejõustik 11. 189 p. Laskmine 13. 20 p.

Vastava kvalifikatsiooniga sportlaste puudumise tõttu ei osalenud me aerutamises, ilu-voimlemises, jalgrattaspordis (maante ja trekk), poks, ratsutamises, sportvoimlemises, tõstmises ega naiste väravpallis.

Suvespartakiaadid on lõppenud. Parimatel sportlastel algab valmistumine NSV Liidu rahvaste VIII suvespartakiaadi finaali võistlusteks. Varsti algavad TPI XXXIV spartakiaadi võistlused 15 spordialal.

ALEKSANDER TŠESNOKOV

KARL KASK

IN MEMORIAM

TPI-d ja keemiateaduskonda on tabanud raske kaotus. 9. oktoobril lahkus oma 70. eluaastal meie hulgast jäädavalt üks teaduskonna tugisambaid, toiduainetehnoloogia kateedri dotsent, endine kateedrijuhataja ja keemiateaduskonna dekaan Karl Kask.

K. Kask sündis 10. jaanuaril 1913 Rakvere rajoonis endises Salla vallas tööliste perekonnas. Kaotanud juba väga varakult isa, suutis K. Kask tänu visadusele ja tahtejõule lõpetada 1931. a. keskkooli. 1936. aastast sidus ta oma elu TPI-ga, asudes õppima keemiateaduskonda, mille lõpetas 1941. Suurest Isamaasõjast võitis K. Kask osa sideroodu komandörina. Pärast sõda jätkus tema töö TPI keemiateaduskonnas, algul assistendi, hiljem dotsendi, prodekaani ja dekaani. K. Kask oli ka uue eriala — konservimise tehnoloogia rajaja ning toiduainetehnoloogia kateedri esimene juhataja. Tema algatusel pandi alus toiduaineteadustele uurimistöödele TPI-s.

K. Kask võttis osa teaduslik-tehniliste nõukogude ja koordineerimisnõukogude tööst. Kuna ei jäänud ta instituudi ja teaduskonna probleemide lahendamisel kõrvalseisjaks. Tema toetatvat kätt ja head nõu võis tunda kõikjal.

K. Kase mitmekülgset tööd pedagoogi, teadlase ja organisatorina on hinnatud ordeni, viie medali, kahe ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga, ta on kahekordne Nõukogude Eesti preemia laureaat.

Mälestus K. Kasest kui silmapaistvast pedagoogist, teadlasest ja alati abivalmis kolleegist jääb kauaks püsima meie mälestustes.

Kolleegid
keemiateaduskonnast

INFORMATSIOON

TPI seltsimeheliik kohus, arutanud oma 14. oktoobri istungil ehitusjaoskonna treileri Ants Arvedi p. Tähevälja vaba-aarikat kaitumist otsustada avaldada Ants Täheväljale ühiskondlik noomitus koos selle avaldamisega instituudi ajalehes. Kohustada Ants Tähevälja 3 kuu jooksul minema alkoholi- ja tasele ravile.

Siiras kaastunne Sulle,
Liina Põld, isa
RAIMOND PÖLLU
kaotuse puhul.
TI-51

Avaldame sügavat kaastunnet
Tarmo Laumetsale
EMA
surma puhul.
Rühmakaaslased.

ILMAR VESIALLIK teise ENSV automudelistina NSVL meister

Automudelispordiga hakkas MM-52 üliõpilane Ilmar Vesiallik tegelema 1975. aastal. 1976. a. ENSV meistrivõistlustelt tuli 2. koht. Üllatus? Ei tea. Praeguseks on I. Vesiallik viiekordne ENSV koolinoorte ja kuuekordne ENSV täiskasvanute meister.

Alates 1979. aastast kuni tänavu suveni oli tema nimel ENSV rekord 5 cm³ silindrimahuga mootoriga mudelaütode klassis: 236,842 km/h.

Raadio teel juhitavad mudelid hakkasid Ilmarit huvitama 1977. Järgnes kolm aastat tõhusat tööd, kordaminekuid ja mõõdalaskmisigi. 1980. a. NSVL meistrivõistlustelt tuli ta tagasi 5. kohaga ja NSVL koondivõistluse kandidaadina. 1981. aastal läks veelgi paremini — 4. koht ja NSVL koondivõistluse arvamine. Samal aastal Euroopa sotsialistimaade meistrivõistlustel Poznanis jäi tagajärjeks 13. koht. 1982. a. veebruaris toimusid võistlused KTV Ostankino auhinnale. Osa võttis kogu NSVL paremik. Väga tugevas konkurentsisis tuli I. Vesiallik kolmandaks.

Sama aasta aprillis korraldati Kiievis NSV Liidu tugevamate matš. Parima eelsõiduaaja järgi võis Ilmar Vesiallikult lootä vä-

ga head tulemust. Paraku segas finaalis vihm. Kokkuvõttes viies. Kuid alates neist võistlustest oli kõigile Nõukogude Liidu tugevamatele selge, et see mees nalja ei tee. Oli ka õigus nii arvata, sest kevadistel rahvusvahelistel võistlustel Bakuus oli I. Vesiallik NSVL sportlastest 7. kohaga parim.

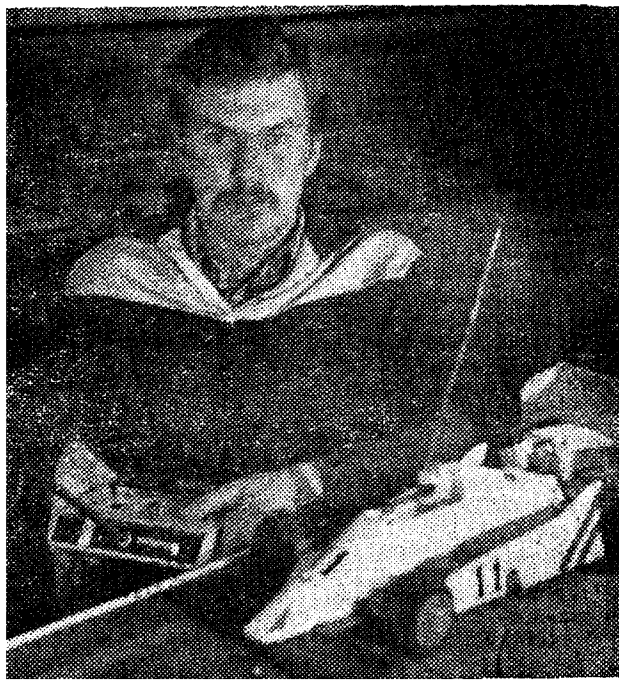
Täielik edu saatis sportlast tänavuse hooaja tähtsaimatel, NSVL meistrivõistlustel.

Eelsõitude parim aeg viis otse finaali. Masina iseloomustamiseks: keskmine kiirus rajal on 35—40 km/h, maksimaalkiirus aga ületab 100 km/h. Finaalsõidu esimese kolmandikuga saavutas I. Vesiallik konkurentide ees ligi 10-ringise edumaa, s. o. 1,5 km. Lõpõtulemuseks jäi 94 ringi, kusjuures teise koha omaniku tulemuseks jäi 79 ringi.

Niisiis tuli I. Vesiallik teise Eesti automudelistina NSVL meistriks. Suuri teeneid selles on ka mehaanikul, Harju KEK-i instrumentaallukksepal Jaak Ringmäel. Tema konstrueeritud ja valmistatud mootoriga ei suutnud konkureerida ükski maailmakuulus firma.

Soovime Ilmar Vesiallikule palju õnne meistritiitli puhul ning edasist edu õpingutes ja spordis.

Nõmme Pioneeride Maja
õpetaja
ILMAR TOMUSK

ILMAR VESIALLIK.

MURDMAAJOOKS meistrivõistlustel TPI-s startis 153 jooksjat. Parimaks teaduskonnaks osutus majandus. Sama punktisummaga jäi teiseks keemia. Järgnesid eenergeetika, mehaanika, automaatika ja ehitus.

Paremaid tulemusi:
N 500 m. I. E. Kristjan, 1,29,7 TP-11, 2. O. Guivan, 1,33,3, LI-17.

3. M. Matsina, 1,35,0, KO-51.
N 1000 m. I. M. Mälo, 3,25,4, AV-38. 2. K. Kaasik, 3,28,2, TL-51.
3. R. Aavik, 3,28,8, TK-31.
M 1000 m. I. A. Arro, 2,35,7, AO-11.
2. P. Tammi, 2,37,8, LR-31.
3. A. Priit, 2,42,0, TP-51.
M 3000 m. I. T. Paalberg, 9,00,8, EE-31. 2. U. Kannu, 9,03,5, MM-71. 3. T. Rahkema, 9,18,6, ET-12.
VELLO PALM

SEADUSED

INSENERIDELE

* Zymurgy seitsmes erikuju Murphy seadusest: Kui sajab, siis valab nagu oavarrest.

* Bolingi postulaat: kui te ennast hästi tunnete, siis ärge muretsege, see läheb varsti üle.

* Scotti esimene seadus: tühi asi, kui midagi viltu läheb, ei tasu sellest algul väljagi teha!

* Scotti teine seadus: kui viga on leitud ja see ka lõplikult parandatud, selgub, et esimene versioon oli õige.

Järeldus: kui äkitselt selgus, et parandus on vale, ei ole enam võimalik originaali taastada.

* Finagle'i esimene seadus: kui eksperiment õnnestus, on midagi viltu.

* Finagle'i teine seadus: sõltumata eksperimenti tulemustest leidub alati keegi, kes

a) saab asjast valesti aru;
b) lõikab kavalalt kasu või

c) arvab, et tulemus langeb ühte tema lemmikteooriaga.
* Finagle'i kolmas seadus: suvalises andmekogus on viga seal, kus andmed on silmnähtavalt õiged ega vaja seetõttu kontrollimist.

Järeldused:
a) mitte keegi, kellelt ka abi küsitakse, viga ei leia;
b) igalüks, kes pilgu peale viskab, kuid kellelt nõu ei küsita, märkab viga kohe.

* Klipsteini seadus:
1. Patendivalmis leiutus on firmast sõltumatu tehnika poolt just nädal varem esitatud valmis leiutisega sarnasel kujul.

2. Kauba kättetoimetamise tähtajast kinnipidamine on pöördvõrdeline selle kohta antavate garantiidega.

3. Ühikud antakse alati kõige veidramal kujul, näiteks võib olla kiiruse ühikuks angstrom nädalas.

4. Parajaks lõigatud traadid on alati lühikesed.

Väljatootamine & valmistamine

* Tolerantsid summeeruvad ühepoolset, sinnera, kus nad

valmistamisel suurimaid raskusi tekitavad.

* Kui projektis on vaja n elementi, siis on käepärast kindlasti n—1.

* Mootorid pöörlevad ikka vales suunas.

* Rikki minemise eest kaitsitud lülitus rikub ära teised lülitusosad.

* Kaitsmega kaitsitud transistor põleb ikka enne ära, et kaitse terveks jääks.

* Vead ilmuvad välja ikka pärast katsetuste lõpetamist.

* Koostisosa või mõõtesead peab vastu just seni, kuid mitte kauem kui kontrollimine on edukalt lõppenud.

* Kui on lahti keeratud viimane 16-nes kinnituskruvi, siis selgub, et on avatud vale kate.

* Kui kõik 16 kruvi on jälle kinni keeratud, selgub, et kummitihend on unustatud tagasi panna.

* Niipea, kui seade on täielikult koos, leiata ülejäänud koostisosad lauvalt.

Tõlkinud TOOMAS MIRING

1. Kangroopool R. Tallinna Raekoda/ Kuj. Arne Mesikäpp/ Fotod Gustav German, Erik Raiküla. — Tln.: Kunst, 1982. — 140 lk., ill.

2. Бабичев Н. Т., Боровский Я. М. Словарь латинских крылатых слов: 2500 единиц / Под ред. Я. М. Боровского. — М.: Рус. яз., 1982. — 959 с.

3. Blok C., Jazewski W. Illustrated automobile dictionary: In six languages. Nederlands-ruysk-englisch-francais-deutsch-italiano. — Deventer: Warszawa: Kluwer Technische Boeken: Kommunikaczi i Laczności, 1978. — 502 p., ill.

4. Macura P. Russian-english dictionary of electrotechnology and allied sciences. — New York: Wiley Interscience, 1982. — 707 p.

5. Polte W. Ungarn: Reiseatgeber. — Berlin: Leipzig, 1981. — 381 S., ill., 40 S. Kart.

6. Technical dictionary: Printing technique. English-French-German-Arabic. — Leipzig, 1981. — 127 p., 294 p., ill.